

Asia C-263/05

Euroopan yhteisöjen komissio vastaan Italian tasavalta

Jäsenyysselvotteiden noudattamatta jättäminen – Ympäristö – Direktiivit 75/442/ETY ja 91/156/ETY – ”Jätteen” käsite – Aineet tai esineet, jotka on tarkoitettu huolehtimis- ja talteenotto toimiin – Tuotantojäämät, joita voidaan käyttää uudelleen

Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio (kolmas jaosto) 18.12.2007 I - 11748

Tuomion tiivistelmä

1. *Ympäristö – Jätteet – Direktiivi 75/442 – Jätteen käsite*
(EY 174 artiklan 2 koht, neuvoston direktiivin 75/442, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 91/156, 1 artiklan a alakohta)
2. *Ympäristö – Jätteet – Direktiivi 75/442 – Jätteen käsite*
(Neuvoston direktiivin 75/442, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 91/156, 1 artiklan a alakohta)

3. *Ympäristö – Jätteet – Direktiivi 75/442 – Soveltamisala*

(Neuvoston direktiivin 75/442, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 91/156, 1 artiklan a alakohta ja 2 artiklan 1 kohta)

1. Aineen tai esineen luokittelu jätteeksi jätteistä annetun direktiivin 75/442, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 91/156, 1 artiklan a alakohdassa tarkoitettulla tavalla perustuu ennen kaikkea sen haltijan toimintaan ja käsitteen ”hävittää” merkitykseen. Tätä käsitettä on tulkittava ottaen huomioon direktiivin päämäärä, joka kyseisen direktiivin johdanto-osan kolmannen perustelukappaleen mukaan on ihmisten terveyden ja ympäristön suojeleminen jätteiden keräilyyn, kuljetukseen, käsittelyyn, varastointiin ja kaatopaikalle sijoittamisen aiheuttamilta haitallisilta vaikutuksilta, mutta myös EY 174 artiklan 2 kohta, jossa määrätään, että yhteisön ympäristöpolitiikalla pyritään suojelun korkeaan tasoon ja että se perustuu ennalta varautumisen periaatteelle. Tästä seuraa, että mainittua käsitettä ja siten ”jätteen” käsitettä ei voida tulkita suppeasti.

direktiivillä 91/156, 1 artiklan a alakohdassa tarkoitettua ”jätteestä”, on selvitettävä kaikkien asiaan vaikuttavien seikkojen perusteella siten, että otetaan huomioon tämän direktiivin tavoite ja varotaan vaarantamasta sen tehoa.

Näin ollen tietyt seikat voivat olla indisioita mainitussa säännöksessä tarkoitettua aineen tai esineen hävittämisestä, hävittämisaikomuksesta tai hävittämisvelvollisuudesta. Tilanne on tällainen erityisesti silloin, kun käytetty aine on tuotannossa tai kulutuksessa syntyvä jäämä eli tuote, jota ei ole pyritty tuottamaan sellaiseksi, koska aineen käsittelytapa tai käyttötapa eivät ole ratkaisevia arvioitaessa, onko se jätettä vai ei.

(ks. 32 ja 33 kohta)

2. Se, onko todellisuudessa kyse direktiivin 75/442, sellaisena kuin se on muutettuna

Sen kriteerin lisäksi, onko tiettyä ainetta pidettävä luonteeltaan tuotantojäämänä vai ei, toinen merkityksellinen kriteeri arvioitaessa sitä, onko tämä aine direktiivissä tarkoitettu jäte vai ei, on se, kuinka todennäköisesti tämä aine käytetään

tään uudelleen ilman edeltävää käsittelyä. Jos pelkän uudelleenkäyttömahdollisuuden lisäksi haltijalle on siitä taloudellista etua, uudelleenkäyttö tulee erittäin todennäköiseksi. Tällaisessa tapauksessa kyseessä olevaa ainetta ei voida enää pitää rasitteena, jonka haltija pyrkii "hävittämään", vaan oikeana tuotteena.

Kuitenkaan pelkästään se seikka, että aine on tarkoitettu käytettäväksi tai se voidaan käyttää uudelleen, ei voi olla ratkaiseva arvioitaessa sitä, onko se jätettä vai ei. Esinettä, materiaalia tai raaka-ainetta, joka saadaan sellaisen valmistusprosessin tuloksena, jolla ei ole pyritty sen tuottamiseen, voidaan pitää sivutuotteena, jota haltija ei halua hävittää, ainoastaan tilanteissa, joissa esineen, materiaalin tai raaka-aineen uudelleen käyttäminen, mukaan lukien sen käyttäminen muun kuin sen tuotantaneen taloudellisen toimijan tarpeita varten, ei ole pelkästään mahdollista vaan varmaa, ei edellytä edeltävää käsittelyä ja tapahtuu kiinteänä osana tuotanto- tai käyttöprosessia.

(ks. 34, 35, 38, 40, 49 ja 50 kohta)

3. Koska jätteistä annetussa direktiivissä 75/442, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 91/156, ei tarjota yhtäkään ratkaisevaa perustetta sen määrittämiseksi, tahtooko haltija hävittää tietyn aineen tai esineen, yhteisön oikeussääntöjen puuttuessa jäsenvaltiot voivat vapaasti valita täytäntöönpanemissaan direktiiveissä määriteltyjen eri seikkojen todistelukeinot, kunhan tällä ei heikennetä yhteisön oikeuden tehokasta vaikutusta. Siten jäsenvaltiot voivat esimerkiksi määrittää eri jäteluokat erityisesti jätehuollon järjestämisen ja valvonnan helpottamiseksi, kunhan direktiivistä tai muista yhteisön oikeuden jätteitä koskevista säännöksistä johtuvia velvoitteita noudatetaan ja kunhan direktiivistä johtuvien velvollisuuksien täytäntöönpanemiseksi annettujen säädöstekstien soveltamisalan ulkopuolelle mahdollisesti jäävät luokat ovat direktiivin 2 artiklan 1 kohdan mukaisia.

(ks. 41 kohta)